

עת"א 9717/11-15 - סעיד חרבאווי (עציר), נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים
בפני כב' השופט משה סובל

עת"א 9717-11-15

סעיד חרבאווי (עציר), ע"י ב"כ עו"ד יצחק אסקין

העותר

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

ע"י פרקליטות מחוז ירושלים - פלילי

פסק דין

1. עתירה זאת תוקפת את החלטת מפקד מחוז דרום בשירות בתי הסוהר, מיום 1.6.15, לפיה הופסקו עבודות השירות אותן ריצה העותר, והוטל עליו לשאת את יתרת תקופת מאסרו, בהיקף של 105 ימים, בבית הסוהר.

2. על העותר נגזרו בבית משפט השלום בירושלים 4 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות, לאחר שהורשע בניסיון הסעת תושב זר השוהה שלא כדין בישראל, סיוע בהפרעה לשוטר במילוי תפקידו, וסיוע בהתחזות לאדם אחר במטרה להונות.

3. ביום 14.4.15 נמסרה לידי העותר הזמנה לשימוע בפני קצין שב"ס שנקבע ליום 11.5.15 בקשר לכוונה להפסיק את עבודות השירות לאור היעדרויותיו הרבות ממקום העבודה ללא אישור וללא דיווח. משלא התייצב העותר לשימוע, החליט מפקד המחוז ביום 1.6.15 על הפסקת עבודות השירות.

4. העותר טוען כי מאחר שהוא אינו יודע לקרוא ולכתוב עברית, אין ערך להזמנה לשימוע שנמסרה לידי, הכתובה בשפה העברית. בה בעת ההזמנה לא נשלחה לבא-כוחו, על אף שהשם ומספר הפקסימיליה של הסנגור מופיעים על גבי ההזמנה. כפועל יוצא, נשללה מהעותר זכות הטיעון העומדת על פי הדין לעובד שירות טרם קבלת החלטה בדבר הפסקת העבודות. זאת ועוד. העותר נפצע בגבו במהלך תאונת עבודה שהתרחשה במסגרת עבודות השירות ביום 20.4.15, והמציא על כך לממונה על עבודות השירות אישורים רפואיים ואישורי מחלה. עובדות אלה כלל לא קיבלו ביטוי בהחלטה על הפסקת העבודות, על אף שיש בהן להצדיק את היעדרות העותר מהעבודה.

5. על אף שההחלטה בדבר הפסקת עבודות השירות ניתנה ביום 1.6.15, העותר נכלא רק בחלוף 5 חודשים, ביום 1.11.15. סמוך לאחר מכן הגיש את העתירה, ביום 4.11.15. מעיקר הדין ראוי היה לסלק את העתירה על הסף בשל האיחור בהגשתה: סעיף 51ט(ג) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - **החוק**), קובע כי בידי עובד השירות להגיש

עתירה על החלטה בדבר הפסקת העבודות "בתוך 14 ימים מהיום שבו נמסרה לו ההחלטה". אמנם העותר טוען כי עד למאסרו כלל לא ידע על ההחלטה ולא קיבל אותה. אלא שלעניין זה נקבע בסעיף 51ט(ב)(1) לחוק כי די בכך שהודעה על ההחלטה בדבר הפסקת העבודות תישלח לעובד השירות בדואר רשום לכתובת המגורים עליה הודיע לממונה על עבודות השירות לפי סעיף 51ח(ב) לחוק, וכי אם "נשלחה הודעה בדואר רשום לפי פסקה זו, יראו אותה כאילו נמסרה לעובד השירות בתוך 14 ימים מיום משלוח ההודעה, אלא אם כן הוכיח העובד כי לא קיבל את ההודעה מסיבות שאינן תלויות בו". הוראה זו קובעת דין מיוחד למקרה של הפסקה מינהלית של עבודות שירות, בהשוואה לדין הרגיל לפיו המצאתה של ההחלטה מתבצעת רק עם מסירתה בפועל לידי הנמען. במקרה שלפנינו, כאשר החל העותר בביצוע עבודות השירות, הוא מסר בריאיון הקליטה מיום 24.2.15, כי כתובתו היא בראס אל עמוד ת.ד. 69033 ירושלים. העותר אף חתם על ריאיון הקליטה בו צוינה הכתובת האמורה. מאחר שההחלטה על הפסקת עבודות השירות מיום 1.6.15 נשלחה בדואר רשום אל הכתובת האמורה (ראו אישור המשלוח, נספח ב/3 לתגובת המשיבה לעתירה); ומאחר שדבר הדואר הרשום הגיע ליחידת הדואר במקום מגוריו של העותר, אך העותר לא נענה להזמנה לסור אל יחידת הדואר כדי לקבל את המשלוח (כאמור באישור, נספח ב/2 לתגובה) - הרי שעבר הנטל אל העותר להוכיח שלא קיבל את דבר הדואר מסיבות שאינן תלויות בו. העותר לא הציג כל הסבר בנדון, וממילא לא הרים את הנטל. לפיכך, יש לראותו כמי שקיבל את ההודעה על ההחלטה בדבר הפסקת עבודות השירות עוד בחודש יוני 2015. העתירה הוגשה בחלוף ארבעה חודשים, בלא שהתבקשה הארכת מועד (אותה רשאי בית המשפט ליתן רק "מטעמים מיוחדים שיירשמו", כאמור בסעיף 51ט(ג) לחוק). ממילא ניתן היה לסלק את העתירה על הסף מטעם זה בלבד.

6. למרות זאת, לא אסתפק באמור, ואסביר להלן מדוע דין העתירה להידחות אף לגופה.

7. השימוע שנקבע ליום 11.5.15, אליו לא התייצב העותר חרף ההזמנה שנמסרה לו ביום 14.4.15, אמור היה להתייחס להיעדרויות הרבות ממקום העבודה ללא קבלת אישור המפקח ומבלי לדווח על היעדרותו. כך, על פי רישומי שב"ס, העותר עבד בחודש פברואר 2015 יום אחד, ונעדר יומיים ללא אישור; בחודש מרץ 2015 עבד 7 ימים ונעדר 15 ימים ללא אישור; ובחודש אפריל 2015 עבד 4 ימים ונעדר 10 ימים ללא אישור. בסך הכל מדובר בהיעדרות של 27 ימים ללא אישור בתקופה שקדמה לתאונת העבודה שארעה לעותר, על פי הנטען, ביום 20.4.15. לגבי היעדרויות אלו נערכה לעותר ביום 15.3.15 שיחת בירור, בה הביע העותר צער על התנהגותו, הוזהר כי עליו להימנע מהיעדרויות נוספות, והועבר למקום עבודה אחר. באותו מעמד חתם העותר על טופס שיחת הבירור. מששיחה זו לא הועילה, והמעסיק במקום העבודה החדש הודיע למפקחת ביום 31.3.15 כי סילק את העותר ממקום העבודה בשל חיסוריו הרבים, זומן העותר לשיחת בירור נוספת, אליה לא התייצב. משכך נקבעה לו שיחה נוספת, שהתקיימה ביום 14.4.15, בה העותר שב והביע צער על התנהגותו, וקיבל לידי את ההזמנה לשימוע, אליו לא התייצב.

8. מאחר שהעותר קיבל את ההזמנה לשימוע לידי, ולא התייצב למרות שחתם על קבלת ההזמנה ולמרות שיכול היה להתייעץ עם עורך דין אם אמנם לא הבין את מה שכתוב בהזמנה, לא נפל כל פגם בכך שההחלטה על הפסקת עבודות השירות התקבלה בהסתמך על רישומי שב"ס. בהקשר זה אפנה לתקנה 13(ג) לתקנות העונשין (נשיאת מאסר בעבודות שירות), תשע"ב-2011, לפיה די במסירת הזמנה בכתב על מועד השימוע לעובד השירות (לא נדרש משלוח ההזמנה במקביל לעורך דינו), וכן לתקנה 3(ו) לפיה "לא הגיע עובד השירות לשימוע על אף שהוזמן כאמור בתקנת משנה (א), יראו אותו כמי שוויתר על זכותו לשימוע". יתר על כן, גם אם נניח (מה שאין להניח) שהזימון

לשימוע היה פגום, עדיין יש לבחון האם במסגרת השימוע ביקש העותר להעלות טענה הראויה להישמע. הצגתי שאלה זו בפני הסגור במהלך הדיון בעתירה, ולא קיבלתי תשובה מניחה את הדעת, פרט לכך שהעותר טוען כי נדרש למכסת שעות יומיות של עבודות שירות העולה על היקף השעות שהובטח לו, ולא קיבל במקום העבודה את הטיפול הרפואי לו נזקק. טענות אלו הועלו ללא כל ראיה התומכת בהן, ובכל מקרה, עם קליטתו בעבודות השירות ביום 24.2.15 חתם העותר על הסכמה לביצוע העבודות בשעות 8:30 עד 15:30 כל יום, בלא שהעלה כל הסתייגות או טענה בנדון. מכסה זאת אף עולה בקנה אחד עם המכסה הקבועה בכללי עבודות השירות, לפיה עבודות השירות לא יפחתו מ-6 שעות יומיות ולא יעלו על 8.5 שעות יומיות.

9. אשר לתאונת העבודה הנטענת מיום 20.4.15 - מאחר שההזמנה לשימוע נמסרה לעותר ביום 14.4.15, טרם התאונה, ממילא ההחלטה בדבר הפסקת עבודות השירות הסתמכה על אירועים שהתרחשו לפני התאונה, בהם שב העותר והפר פעם אחר פעם את חובתו לבצע את העבודות באופן רציף ומלא. ממילא, אין בתאונת העבודה כדי להשליך על תקינות וסבירות ההחלטה הנתקפת בעתירה.

10. בעתירה מועלית טענה חילופית לפיה על בית המשפט להורות על המרת ארבעת חודשי עבודות השירות בחודשיים מאסר בלבד. טענה זו נסמכת על אירועים שהתרחשו במסגרת ההליך בבית משפט השלום טרם מתן גזר הדין, בהם הודיעה המדינה כי אם הנאשם (העותר) יסכים לריצוי עונש של מאסר ממש, היא תסתפק בחודשיים מאסר בפועל. אלא שהעותר שקל בדבר ובחר לבסוף שלא לאמץ הצעה זו, ותחת זאת בחר באפשרות של ריצוי עבודות שירות במשך 4 חודשים. זהו העונש שנקבע בגזר הדין, ולבית משפט זה - הדן בעתירה נגד החלטת שירות בתי הסוהר בדבר הפסקת עבודות השירות, ולא בערעור על גזר הדין של בית משפט השלום - אין סמכות לשנות עונש זה.

11. נוכח כל הטעמים שלעיל - העתירה נדחית.

המזכירות תשלח את פסק הדין לבאי-כוח הצדדים.

ניתן היום, י"ב כסלו תשע"ו, 24 נובמבר 2015, בהעדר הצדדים.